

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022

Lotteriinspektionen
Styrmansgatan 12
AX-22100 Mariehamn

Innehållsförteckning

- 1) Lotteriinspektionens uppdrag**
- 2) Verksamhet år 2022**
- 3) Penningspel**
- 4) Tillsyn av åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism**
- 5) Information**
- 6) Ekonomi**

1) Lotteriinspektionens uppdrag

Lotteriinspektionen är tillsynsmyndighet i enlighet med bestämmelserna i landskapslagen (1966:10) om lotterier samt ändring av lotterilagen (2016:11). Lotteriinspektionen är en oberoende myndighet som är administrativt underställd landskapsregeringen. Myndigheten har en heltidsanställd.

Landskapslagen om Lotteriinspektionen (2016:10) innehåller närmare bestämmelser om organisation och uppgifter. Lotteriinspektionen har tillsyn över spelverksamheten på Åland. Lotteriinspektionen ska också följa den allmänna utvecklingen inom de verksamhetsområden som regleras av lotterilagen och arbeta preventivt genom att ta initiativ till nödvändiga förbättringar inom spelområdet. Lotteriinspektionen ska informera samt ge anvisningar och råd om sådant som regleras genom bestämmelserna i lotterilagen samt i författningar utfärdade med stöd av lotterilagen.

Enligt 1 § 1 mom. republikens presidents förordning om skötseln på Åland av vissa uppgifter enligt lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 500/2018) (penningtvättslagen) har Lotteriinspektion tillsynsbehörighet på Åland enligt 7 kap. lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (FFS 444/2017) när det gäller penningspelssammanslutningar som avses i Ålands landskapslagstiftning samt näringsidkare och sammanslutningar som förmedlar deltagaravgifter och deltagaranmälningar för penningspel som tillhandahålls av dessa penningspelssammanslutningar.

2) Verksamhet år 2022

Sedvanligt fastställdes 21.2.2022, i samråd med Paf, den årliga tillsynsplanen. Målet med planen är att skapa en tydlig struktur för tillsynen och att öka informationsutbytet. Tillsynen består av tre delar, penningspel/lotterier, åtgärder mot penningtvätt samt information. Varje del ha en tydlig tidsplan för när uppgifter från Paf ska inlämnas och när tillsynsaktiviteter genomförs. Under året har Lotteriinspektionen haft en kontinuerlig kontakt med Paf genom möten, mail och telefon.

Inrikesministeriet (IM) och Finansministeriet har vid flera tillfällen under året varit i kontakt med Lotteriinspektionen med frågor kring hur arbetet med FATF (Financial Action Task Force) har utvecklats i enlighet med den av Finland fastställda handlingsplanen för 2021-2023 och Finlands strävan till att förbättra det arbetet i enlighet med EU:s önskemål. Likaså har fler frågor från IM besvarats kring vilka åtgärder som vidtagits enligt kommissionens rapport om Finlands åtgärder för att effektivt genomföra det fjärde penningtvättsdirektivet.

Justitieministeriet begärde och fick under våren ett utlåtande angående den lagpropositionen som förbereds för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (visselblåsare).

Finlands regeringen har lämnat en proposition till ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt (RP 236/2021 rd), vilken Lotteriinspektionen börjat granska och ett utlåtande ska avges inom januari 2023.

En fråga som varit aktuell under året är ett förslag från den svenska regeringen att säga upp Spelkonventionen. Den nyttillträdda svenska regeringen tog i slutet av november 2022 beslut om att inte säga upp Spelkonventionen.

Den finska regeringen har under vintern börjat utreda ett avskaffande av Veikkaus monopol för att istället införa ett licenssystem.

Hemsidan har under våren uppdaterats till senaste versionen av Drupal och i samband med det har texter och bilder förnyats.

Lotteriinspektionen har haft en heltidsanställd under hela år 2022.

Lotteriinspektionen har haft ett nära samarbete med tjänstemän vid Ålands landskapsregering som hanterar penningtvättsfrågor inom fastighetsförmedlingssektorn. Lotteriinspektionen har förstärkt sitt kontaktnät genom besök till Spelinspektionen i Sverige, som hanterar Pafs licens för spel på den svenska marknaden, besök till Polisstyrelsen i Riihimäki, besök till Ålands Polismyndighet samt genom medlemskap i GREF (Gaming Regulators European Forum).

3) Penningspel

Verksamhetsåret 2021 omsatte Paf-koncernen 135 miljoner euro (113 M€). Omsättningen för land- och fartyg ökade något till 13,8 M€ (12,3 M€) beroende på att antalet passagerare ombord sakta ökat efter pandemin. Online omsättningen ökade till 121,2 M€ (100,7 M€). Ökningen beror på att antalet aktiva kunder ökat, vilket delvis kan förklaras med inköpet av Speedy bolagen på den svenska marknaden.

Under Q1 inlämnade Paf i enlighet med tillsynsplanen ett PM som redovisar vilka åtgärder som vidtagits under år 2021 för att minska spelmissbruk och sociala problem.

Paf har under år 2022 haft en årlig förlustgräns högst 20.000 euro, d.v.s. samma som år 2021. Under hösten 2022 sänktes förlustgränsen för unga spelare mellan 18-24 år till 10.000 euro. Spelare som når upp till förlustgränsen blockeras från allt spel på paf.com fram till nästa kalenderår. Uträkningen av den årliga förlustgränsen är personlig och baseras på insatser och vinster.

I januari 2021 lanserades den nya spelansvarssidan på Paf.com (<https://www.paf.com/se/play-it-safe>). Syftet med uppdateringen var att göra sidan mer kundvänlig samt underlätta för kundtjänsten att länka till specifika sektioner på sidan vid kundkontakter.

I början av 2021 infördes en ID kontroll på spelautomaterna på Åland som kontrollerar åldersgränsen på de som vill spela.

Alla anställda på Paf genomgår med högst två års mellanrum en obligatorisk utbildning i spelansvar. Detta omfattar även croupiererna ombord på båtarna. Utbildningen fokuserar på spelproblem generellt samt på Pafs spelansvar mera specifikt. I februari 2022 hade 96,6% av de anställda godkänt certifikat. I tillägg till detta erhåller olika personalgrupper mera ingående utbildning i spelansvarsfrågor med jämna mellanrum. Årligen genomförs minst två utbildningar i spelansvar för kundbemötande roller. Årligen hålls en obligatorisk utbildning för spelombuden i land.

175 spelare har fått sina konton avslutade av Pafs responsible gaming team. Detta beror inte bara på att man spelat för stora belopp utan också på spelmönster och de kontakter man haft med kundtjänst. Paf hade 2021 drygt 125.000 kunder som spelade under åländsk licens.

Listor över aktuella spelplatser samt vilka spel via elektromagnetiska vågor som tillhandahålls samt kvalitetsledningsdokument har inlämnats enligt tidpunkterna i tillsynsplanen. Lotteriinspektionen har tagit del av den årliga granskningen av online spelen som GLL (Gaming Laboratories International) gjort och deras granskning var utan anmärkning.

Lotteriinspektionen gjorde 6.12.2022 en granskning av spelverksamheten ombord på Viking lines m/s Glory.

Under år 2022 inkom 22 ansökningar om tidsbegränsade tillstånd för lotterier. Under 2022 tog Landskapsregeringen beslut om att Pafs tillstånd för tillhandahållande av varuvinstautomater ska fortsätta att gälla för perioden 2023-2025.

Under år 2022 inkom 11 klagomål mot Paf, varav 6 färdigbehandlades under året. I två av dessa kunde Lotteriinspektionen ej ta beslut då det inte fanns lagstiftning att hänvisa till. I övriga 4 fall avslogs den klagandes yrkanden. Ett av besluten överklagades till Ålands förvaltningsdomstol som valde att inte ta upp ärendet då det saknades juridisk grund för ett besvär.

4) Tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism

Det har inte funnits behov av att uppdatera Lotteriinspektionen övervakningsspecifika riskbedömning eller de riktlinjer som fastställdes år 2021.

Under året har en granskning av AML (anti money laundering) processerna utförts av en extern part. Resultatet av den granskningen visade på att Paf sköter AML arbetet mycket bra.

Under det första kvartalet lämnade Paf in uppgifter om hur deras processer för AML arbetet ser ut och förändringar som genomförts sedan förra granskningen samt antal ärenden som anmälts till CKP.

Paf har förstärkt sin organisation på AML området och det finns nu 7 anställda som arbetar med frågorna. Den övergripande AML policyn fastställs årligen i december, men kan också vid behov uppdateras under året. Processen för riskbedömning har uppdaterats för att bättre identifiera risker inom de olika verksamhetsområdena. Nya rapporter har utvecklats i enlighet med den uppdaterade riskbedömningen. Paf rapporterar löpande i GoAML systemet. Paf rapporterar också manuellt till FIU, misstänkta transaktioner men också misstänka aktiviteter. Det rör sig om cirka 10–15 fall per år på finska marknaden.

Under andra kvartalet gjordes granskning av riskbedömning och source of funds.

De risker som analyserats är kund, betalning/transaktioner/produkter, geografiska, leveranskanal, intern kontroll, anställda och övervakningsrisker. Paf ser på möjligheten

till risk och vilken påverkan en möjlig risk skulle ha. För de punkter som uppvisar en något högre riskfaktor tas det fram handlingsplaner för hur dessa ska minskas.

Under tredje kvartalet har kvalitetledningsdokumenten, påverkan av ny lagstiftning samt hantering av PEP (politiskt utsatta personer) granskats.

Paf har under året förberett och uppdaterat sina processer för att hantera de lagförändring som träder i kraft under 2022. Hanteringen av befintliga PEP i registren kommer kräva en del manuellt arbete då dessa ska finnas kvar i minst ett år efter avslutande av uppdraget.

Från november 2021 ingår hantering av travverksamheten på Åland i om det ändrade avtalet med svenska ATG.

För att säkerställa att personalen har rätt kompetens görs en årlig utbildningsplan. Lotteriinspektionen har granskat och godkänt planen som ändamålsenlig. Det finns fyra olika nivåer beroende på vilken roll man har inom Paf. Kurserna hålls både online och fysiskt.

5) Information

Lotteriinspektionen har kvartalsvis erhållit informationsbrev. Information har också erhållits löpande under året genom mail, telefon samt möten.

6) Ekonomi

Myndigheten visar ett budgetöverskott på ca 16.600 euro. Intäkterna motsvarar de budgeterade. Verksamhetskostnaderna, främst gällande materialinköp samt köp av tjänster understiger de budgeterade.